

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Навчально-науковий медичний інститут
Кафедра соціальної роботи, педагогіки і логопедії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор
Юрій КОТЛЯР

“28” 08 2025р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Педагогіка вищої школи

Галузь знань А Освіта/01 Освіта
Спеціальність А6 Спеціальна освіта/016 Спеціальна освіта
Спеціалізація А6.01 Логопедія/016.01 Логопедія

Розробник	Сургова С.Ю.
Розробник	Кузнецова О.А.
Завідувач кафедри розробника	Савінова Н.В.
Завідувач кафедри спеціальності	Савінова Н.В.
Гарант освітньої програми	Савінова Н.В.
Директор ННМІ	Кузнецова О.А.
Т.в.о. директора ННІПО	Зуб К.М.
Начальник НМВ	Постикіна Є.Г.

AS
[Signature]
[Signature]
[Signature]
[Signature]
[Signature]
[Signature]
[Signature]

Миколаїв – 2025 рік

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Назва дисципліни	Педагогіка вищої школи	
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка/А Освіта	
Спеціальність	016 / А6 Спеціальна освіта	
Спеціалізація (якщо є)	016.01 / А6.01 Логопедія	
Освітня програма	Логопедія та психокорекційний супровід	
Рівень вищої освіти	Магістр	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	5 курс	
Навчальний рік	2025-2026 н.р.	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	9	13-14
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредити / 90 годин	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, підгрупові) – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	15	4
	15	8
	60	78
Відсоток аудиторного навантаження	33%	13%
Мова викладання	Українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	–	
Форма підсумкового контролю	Залік	Залік

1. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Пріоритетним напрямом реформування освіти є підготовка кваліфікованих кадрів, здатних до творчої, професійного розвитку, освоєння і впровадження наукових та інформаційних технологій тощо. Професійна підготовка фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня - магістр - здійснюється згідно з навчальним планом та програмою навчальної дисципліни: «Педагогіка вищої школи». Базою для вивчення цього предмету є знання студентів з фахових дисциплін в теоретичному, методичному і практичному аспектах, що вони вивчали на попередніх курсах. Предметом дисципліни «Педагогіка вищої школи» є:

- процес професійної підготовки фахівців і навчально-виховний процес формування культурної еліти сучасного суспільства;
- вивчення закономірних зв'язків, що існують між навчанням, вихованням і розвитком студентів у ЗВО;
- розробка та впровадження методологічних, теоретичних і методичних проблем становлення сучасного інтелектуально-компетентного фахівця будь-якої галузі духовного або матеріального виробництва.

Предмет науки завжди конкретизується в її меті та завданнях.

Метою дисципліни є розробка шляхів удосконалення процесу підготовки кваліфікованих фахівців на основі дослідження закономірностей розвитку, навчання і виховання студентів у закладі вищої освіти.

Завданнями дисципліни «Педагогіка вищої школи» є:

- вивчення соціально-історичних характеристик системи вищої освіти;
- аналіз змісту, форм і методів навчання, виховання і розвитку студентів;
- розробка нових технологій навчання і виховання студентів у ЗВО;
- розкриття педагогічних закономірностей формування студентів як майбутніх фахівців;
- аналіз методів контролю та оцінки успішності студентів на основі системного підходу;
- співвідношення цілей та засобів виховання і навчання;
- вивчення діалектичних взаємозв'язків об'єктивних і суб'єктивних, соціальних і природних факторів розвитку та виховання студентства, його потенційних і реальних можливостей;
- розробка теорій та методик навчання і виховання, критеріїв їхньої ефективності на основі закономірностей цих процесів.

Після вивчення курсу студенти повинні **знати**:

- сутність та своєрідність навчально-виховного процесу у вищій школі;
- тенденції та особливості розвитку системи вищої освіти в Україні та зарубіжних країнах;
- суперечності, психічні функції, особливості розвитку молодшої людини студентського віку;
- структуру, психолого-педагогічні аспекти організації навчально-пізнавальної діяльності студентів;
- критерії відбору, принципи структурування змісту навчального курсу у вищій школі;
- сучасні інтерактивні методи навчання студентів;
- форми організації навчання студентів;
- норми, критерії оцінювання знань, умінь студентів, повідомлення їм та отримання від них зворотного зв'язку;
- сутність, особливості, методи, прийоми виховання студентів;
- педагогічні уміння діяльності викладача вищої школи;
- особливості вербальної та невербальної поведінки викладача;
- сутність, напрями, організації спілкування зі студентами;
- етапи, способи розв'язання конфліктів зі студентами;
- шляхи, умови формування студентської спільноти;

- методи науково-педагогічних досліджень.

На основі цих знань повинні бути сформовані **уміння**:

- постановки навчальної мети, відбору, структурування змісту лекцій, практично-семінарських занять;
- розвитку інтересу та особистісного ставлення студентів до змісту навчальної дисципліни;
- складання навчальної програми з дисципліни;
- застосування методів, прийомів організації навчально-пізнавальної діяльності студентів (бесіди, діалогу, дискусії, мозкової атаки, сюжетно-рольової гри, роботи в групах тощо);
- планування структури, змісту, процесу організації лекції, практично-семінарського заняття;
- застосування методів, прийомів організації виховного впливу на студентів;
- організації спілкування зі студентами у навчальний та поза навчальний час;
- організації, саморегуляції, невербальної поведінки у процесі спілкування зі студентами;
- розв'язання педагогічних конфліктів у різних ситуаціях;
- застосування методів науково-педагогічного дослідження під час роботи зі студентами;
- аналізу різноманітних педагогічних ситуацій.

Програма побудована за вимогами кредитно-трансферної системи організації навчального процесу у вищих навчальних закладах та узгоджена з примірною структурою змісту навчальної дисципліни, що рекомендована Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ECTS).

Контроль за роботою студентів здійснюється шляхом виконання самостійних завдань, МКР, ККР та заліку. Оцінювання самостійної роботи студентів проводиться відповідно до шкали оцінювання.

Методика вивчення дисципліни передбачає: використання сучасних освітніх технологій; поглиблену самостійну роботу студентів; практичне застосування набутих знань, умінь і навичок студентів на практичних заняттях та інші.

Розроблена робоча програма відповідає освітній програмі підготовки фахівців та орієнтовані на формування компетентностей:

016 Спеціальна освіта		
Загальні компетентності	ЗК 1	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
	ЗК 2	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
	ЗК 3	Здатність працювати в команді
	ЗК 4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово
	ЗК 6	Здатність приймати обґрунтовані рішення
	ЗК 7	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
	ЗК 8	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях
	ЗК 9	Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
	ЗК 10	Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні
Спеціальні компетентності	СК 1	Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем спеціальної освіти та інклюзивного навчання.
	СК 2	Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики логопедичного впливу, технології корекційно-розвиткової роботи з особами з особливими освітніми потребами,

		мовленнєвими порушеннями .
	СК 5	Здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.
	СК 6	Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності, приймати рішення та продовжувати навчання та/або підвищення професійної кваліфікації відповідно до наявних потреб і запитів.
	СК 13	Здатність до виконання освітніх і професійних обов'язків, у тому числі, з використанням дистанційних форм синхронного й асинхронного навчання в освітній, розвивальній, діагностичній, консультативній діяльності.
	СК 14	Здатність упроваджувати комп'ютерні засоби, інформаційно-комунікаційні та мережеві технології, логотренажери в освітньо-корекційний процес.
	СК 15	Здатність взаємодіяти з усіма учасниками освітньо-корекційного процесу на засадах педагогічної деонтології, професійної етики, державних нормативно-правових норм.
	СК 19	Здатність до самостійного навчання та пошуку необхідної інформації, проведення дослідження без фальсифікації, на умовах академічної доброчесності.

Відповідно до освітньої програми прогнозовані результати навчання включають такі уміння:

РН 1. Здійснювати аналіз еволюційних процесів у сфері освіти осіб з особливими освітніми потребами, тяжкими порушеннями мовлення, обґрунтовувати власне бачення шляхів розв'язання наявних проблем.

РН 2. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, створення нових та удосконалення традиційних технологій корекції й супроводу в мультидисциплінарних контекстах.

РН 5. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні, корекційно-розвивальні та логопедичні послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з особливими освітніми потребами, забезпечувати ефективність власних дій.

РН 6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної освіти та інклюзивного навчання на засадах партнерства.

РН 12. Організовувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами, тяжкими порушеннями мовлення в умовах спеціальних закладів освіти та інклюзивного освітнього середовища.

РН 19. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації, проведення дослідження без фальсифікації, на умовах академічної доброчесності

Контроль за засвоєнням матеріалу. Контроль знань студентів здійснюється у формі поточного та підсумкового етапів. Поточний контроль здійснюється під час вивчення тем, проведення семінарських занять. Підсумковий контроль проводиться у відповідності з навчальним планом у формі семестрового заліку, який має на меті перевірку знань студентів з теорії і виявлення навичок застосування отриманих знань при вирішенні практичних завдань, а також навичок самостійної роботи з навчальною і науковою літературою.

Система контролю навчального курсу передбачає оцінювання за модульнорейтинговою системою. Форма підсумкового контролю - залік. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент, протягом вивчення навчальної дисципліни - 100

2. Програма навчальної дисципліни

Денна форма

№	Теми	Лекції	Практичні (семінарські)	Самостійна робота
1	Європейська освітня інтеграція і вища освіта в Україні	2		6
2	Стандартизація у сфері вищої освіти	2		6
3	Предмет, задачі, основні категорії педагогіки вищої школи	2		6
4	Дидактика вищої школи як педагогічна теорія	2	2	6
5	Інноваційні тенденції розвитку сучасної вищої освіти	2	2	6
6	Система вищої педагогічної освіти за кордоном	2	2	6
7	Форми, види, методи та засоби освіти у вищій школі	3	2	6
8	Особливості організації праці викладача		2	6
9	Система забезпечення якості освіти. Контроль результатів навчання		2	6
10	Управління закладом вищої освіти		3	6
	Всього за курсом	15	15	60

Заочна форма спеціальності

№	Теми	Лекції	Практичні (семінарські)	Самостійна робота
1	Європейська освітня інтеграція і вища освіта в Україні			8
2	Стандартизація у сфері вищої освіти			8
3	Предмет, задачі, основні категорії педагогіки вищої школи	2		8
4	Дидактика вищої школи як педагогічна теорія	2		8
5	Інноваційні тенденції розвитку сучасної вищої освіти			8
6	Система вищої педагогічної освіти за кордоном			8
7	Форми, види, методи та засоби освіти у вищій школі		2	8
8	Особливості організації праці викладача		2	8
9	Система забезпечення якості освіти. Контроль результатів навчання		2	6
10	Управління закладом вищої освіти		2	8
	Всього за курсом	4	8	78

4. Зміст навчальної дисципліни

Денна форма навчання

№	Тема заняття / план
1	Лекція 1 (2 години) Тема 1. Європейська освітня інтеграція і вища освіта в Україні 1. Європейська і світова інтеграція у галузі освіти 2. Нормативно-законодавча база розвитку освіти в Україні (Закони України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту»; 3. Зарубіжний досвід організації вищої освіти. Європейська система вищої освіти.
2	Лекція 2 (2 години) Тема 2. Стандартизація у сфері вищої освіти 1. Стандарт вищої освіти за спеціальністю, освітньо-професійна програма 2. Рівень, ступені та кваліфікації вищої освіти. 3. Компетентнісний підхід як один із методологічних підходів у підготовці майбутніх фахівців. 4. Основні терміни та їх визначення у системі вищої освіти (Закон України «Про вищу освіту».
3	Лекція 3 (2 години) Тема 3. Предмет, задачі, основні категорії педагогіки вищої школи 1. Мета і завдання навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи», її місце в професійній підготовці магістрантів. 2. Об'єкт та предмет ПВШ. 3. Категоріальний апарат ПВШ. 4. Зв'язок педагогіки вищої школи із іншими науками. 5. Поняття, функції та категорії дидактики вищої школи. 6. Основні цілі освіти, принципи освіти в Україні, рівні і ступені вищої освіти в Україні. 7. Типи ЗВО в Україні.
4	Лекція 4 (2 години) Тема 4. Дидактика вищої школи як педагогічна теорія 1. Сутність та взаємозв'язок основних понять теорії навчання: знання, навички, уміння, компетентність і компетентності, педагогічний процес, дидактична система, зміст освіти і навчання. 2. Принципи навчання та їх змістова характеристика: науковості, наочності, зв'язок теорії із практикою, систематичності та послідовності, міцності засвоєння знань свідомості та активності, доступності.
5	Лекція 5 (2 години) Тема 5. Інноваційні тенденції розвитку сучасної вищої освіти 1. Інноваційні тенденції вищої освіти в інформаційному суспільстві. 2. Практика впровадження освітніх інновацій в системі професійної підготовки майбутніх фахівців. 3. Інноваційні напрями підготовки майбутніх фахівців у ЗВО.
6	Лекція 6 (2 години) Тема 6. Система вищої педагогічної освіти за кордоном 1. Глобальні тенденції формування систем вищої освіти європейських країн. 2. Порівняльний аналіз систем вищої освіти у деяких країнах Європи. 3. Розвиток зарубіжної дистанційної освіти. 4. Надання освітніх послуг закладами вищої освіти провідних країн світу.

7	Лекція 7 (3 години)
	Тема 7. Форми, види, методи та засоби освіти у вищій школі 1. Поняття про методи навчання та їх класифікація. 2. Методика викладання спеціальних дисциплін. 3. Характеристика основних методів навчання у вищій школі. 4. Форми організації навчання та їх методика викладання у вищій школі 5. Навчальна лекція та методика її викладання у ЗВО.

Заочна форма навчання

№	Тема заняття / план
3	Лекція 1 (2 години) Тема 3. Предмет, задачі, основні категорії педагогіки вищої школи 1. Мета і завдання навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи», її місце в професійній підготовці магістрантів. 2. Об'єкт та предмет ПВШ. 3. Категоріальний апарат ПВШ. 4. Зв'язок педагогіки вищої школи із іншими науками. 5. Поняття, функції та категорії дидактики вищої школи. 6. Основні цілі освіти, принципи освіти в Україні, рівні і ступені вищої освіти в Україні. 7. Типи ЗВО в Україні.
	Лекція 2 (2 години) Тема 4. Дидактика вищої школи як педагогічна теорія 1. Сутність та взаємозв'язок основних понять теорії навчання: знання, навички, уміння, компетентність і компетентності, педагогічний процес, дидактична система, зміст освіти і навчання. 2. Принципи навчання та їх змістова характеристика: науковості, наочності, зв'язок теорії із практикою, систематичності та послідовності, міцності засвоєння знань свідомості та активності, доступності.

План семінарських занять спеціальності

Денна форма

№	Тема заняття / план
4	Практичне заняття 1 (2 години) Тема 4. Дидактика вищої школи як педагогічна теорія 1. Сутність та взаємозв'язок основних понять теорії навчання: знання, навички, уміння, компетентність і компетентності, педагогічний процес, дидактична система, зміст освіти і навчання. 2. Принципи навчання та їх змістова характеристика: науковості, наочності, зв'язок теорії із практикою, систематичності та послідовності, міцності засвоєння знань свідомості та активності, доступності.
	Практичне заняття 2 (2 години) Тема 5. Інноваційні тенденції розвитку сучасної вищої освіти 1. Інноваційні тенденції вищої освіти в інформаційному суспільстві. 2. Практика впровадження освітніх інновацій в системі професійної підготовки майбутніх фахівців. 3. Інноваційні напрями підготовки майбутніх фахівців у ЗВО.
6	Практичне заняття 3 (2 години) Тема 6. Система вищої педагогічної освіти за кордоном 1. Глобальні тенденції формування систем вищої освіти європейських країн. 2. Порівняльний аналіз систем вищої освіти у деяких країнах Європи. 3. Розвиток зарубіжної дистанційної освіти. 4. Надання освітніх послуг закладами вищої освіти провідних країн світу.

7	Практичне заняття 4 (2 години) Тема 7. Форми, види, методи та засоби освіти у вищій школі 1. Поняття про методи навчання та їх класифікація. 2. Методика викладання спеціальних дисциплін. 3. Характеристика основних методів навчання у вищій школі. 4. Форми організації навчання та їх методика викладання у вищій школі 5. Навчальна лекція та методика її викладання у ЗВО.
8	Практичне заняття 5 (2 години) Тема 8. Особливості організації праці викладача 1. Особливості педагогічної діяльності викладача вищого навчального закладу. 2. Основні функції та напрями діяльності викладача вищого навчального закладу. 3. Психолого-педагогічна структура діяльності викладача вищого навчального закладу. 4. Вимоги до особистості викладача вищого навчального закладу.
9	Практичне заняття 6 (2 години) Тема 9. Система забезпечення якості освіти. Контроль результатів навчання 1. Цілі та завдання контролю якості навчання. 2. Основні фактори, що впливають на якість навчання. 3. Об'єкт і предмет контролю. 4. Вимоги до системи контролю. 5. Види та рівні контролю, їх завдання, цілі та функції. 6. Форми контролю.
10	Практичне заняття 7 (3 години) Тема 10. Управління закладом вищої освіти 1. Структура управління 2. ефективні моделі управління закладом вищої освіти 3. Освітній менеджмент. Вимоги до керівника ЗВО

Заочна форма навчання	
№	Тема заняття / план
7	Практичне заняття 1 (2 години) Тема 7. Форми, види, методи та засоби освіти у вищій школі 1. Поняття про методи навчання та їх класифікація. 2. Методика викладання спеціальних дисциплін. 3. Характеристика основних методів навчання у вищій школі. 4. Форми організації навчання та їх методика викладання у вищій школі 5. Навчальна лекція та методика її викладання у ЗВО.
8	Практичне заняття 2 (2 години) Тема 8. Особливості організації праці викладача 1. Особливості педагогічної діяльності викладача вищого навчального закладу. 2. Основні функції та напрями діяльності викладача вищого навчального закладу. 3. Психолого-педагогічна структура діяльності викладача вищого навчального закладу. 4. Вимоги до особистості викладача вищого навчального закладу.

	Практичне заняття 3 (2 години) Тема 6. Система вищої педагогічної освіти за кордоном 1. Глобальні тенденції формування систем вищої освіти європейських країн. 2. Порівняльний аналіз систем вищої освіти у деяких країнах Європи. 3. Розвиток зарубіжної дистанційної освіти. 4. Надання освітніх послуг закладами вищої освіти провідних країн світу.
10	Практичне заняття 4 (2 години) Тема 10. Управління закладом вищої освіти 1. Структура управління 2. ефективні моделі управління закладом вищої освіти 3. Освітній менеджмент. Вимоги до керівника ЗВО

5. Завдання для самостійної роботи

5.1.1 Завдання для самостійної роботи

Під час вивчення дисципліни «Педагогіка вищої школи» студенти отримують бали за такі види робіт:

1. Відповіді на семінарських заняттях.
2. Підготовка аналітичної роботи.
3. Самостійна робота .
4. ІДЗ

Підготовка до семінарських занять. Всього для студентів *заочної форми*, навчальним планом передбачено 3 семінарських заняття. Відповідь на кожному семінарі оцінюється від 0 до 5 балів, в результаті протягом семестру, студент має змогу отримати **10 балів**.

5.1.2. Підготовка аналітичної роботи. Студенти готують на одну із тем запропонованих викладачем. Робота здається в письмовій вигляді та потребує публічного представлення. Тривалість захисту роботи до 15 хв., де 10 хв. відводиться на презентацію та 5хв. на можливі запитання після неї.

Критерії оцінювання аналітичної роботи:

- Відповідність вимогам письмового оформлення –5 б.
- Цікавий виклад теми для аудиторії – 10 б.
- Логічність і послідовність викладення матеріалу – 5 б.

Всього: 20 балів.

Теми аналітичних робіт

1. Шляхи підвищення ефективності навчального процесу у вищій школі.
2. Активізація пізнавальної діяльності як проблема та головне завдання вузівської педагогіки.
3. Порівняльний аналіз рейтингових систем оцінки рівнів підготовки студентів.
4. Психолого-педагогічні особливості використання технічних засобів навчання.
6. Шляхи підвищення активності студентів у навчанні.
7. Психолого-педагогічні проблеми спілкування викладача та студентів.
8. Компетенції магістра з гуманітарних спеціальностей.
9. Педагогіка співробітництва – основа гуманізації навчально-виховного процесу вищої школи.
10. Методи розвитку критичного мислення студентів.
11. Дидактичні основи дистанційної технології навчання.

12. Використання принципів конфліктології у взаємодії педагога зі студентами.
13. Проблеми та методи формування навчальної мотивації у студентів.
14. Шляхи розвитку творчої самостійності студентів.
15. Проблеми формування дослідницьких компетенцій студентів.
16. Студентське самоврядування, як фактор підвищення якості освіти.
17. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти.
18. Якість вищої освіти: проблеми оцінювання та моніторингу.
19. Психологічні особливості розуміння викладачем особистості студента.
20. Принцип науковості – важливіший дидактичний принцип у вищій школі.
21. Роль особистості викладача у вихованні студентства.
22. Завдання та проблеми європейської інтеграції вищої освіти України.
23. Дидактичні принципи і правила технології "навчання що розвиває" у вищій школі.
24. Дидактичні принципи і правила технології особисто-орієнтованого навчання.
25. Основні цілі, завдання та принципи педагогічного контролю.
26. Проблеми якості вищої освіти та шляхи їх вирішення.
27. Засоби ІТ в організації навчального процесу у ЗВО.
28. Міжнародна діяльність університету, як фактор підвищення якості освіти.
29. Глобалізація і проблеми розвитку освіти.
30. Основні принципи створення інноваційного вищого навчального закладу.

Вимоги до написання аналітичної роботи

Аналітична робота повинна представляти собою самостійне дослідження і включати: обґрунтування вибору теми та її актуальність; аналіз літератури з обраної теми; виклад суті питання; теоретичне узагальнення і науково обґрунтовані висновки; список використаної літератури. Стиль викладення матеріалу має бути науково-діловим.

Структура роботи містить такі елементи: титульна сторінка, план, вступ (мають бути обґрунтовані актуальність та практичне значення обраної теми, визначені мета та завдання роботи); основна частина (розділи, пункти, підпункти) розкривається тема шляхом висвітлення основних питань); висновки (необхідно сформулювати: а) науково-теоретичні та практичні підсумки проведеного аналізу за проблематикою; б) вони мають логічно пов'язуватися із змістом викладеного матеріалу); список літератури (містить використані джерела та публікації), при необхідності – додатки.

Аналітичну роботу набирають на комп'ютері в текстовому редакторі «WORD» (шрифт 14, «Times New Roman», інтервал 1,5). Поля: верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм, лівє – 25 мм, правє – 15 мм. Її роздруковують на принтері з одного боку аркуша білого паперу формату А4 (210X297 мм). Обсяг роботи до 15 сторінок.

5.1.3. Самостійна робота

Ключові вимоги:

- 1) проаналізувати завдання, подумати над його дидактичними цілями й основними проблемами, які винесені на обговорення;
- 2) опрацювати рекомендовану навчальну, наукову та методичну літературу;
- 3) намагатися сформулювати власну думку з кожного питання й обґрунтувати свої міркування оформивши план;
- 4) скласти розгорнутий план-конспект

Параметри конспекту мають бути такі: шрифт – Times New Roman, кегль 14, міжрядковий інтервал – 1,5, відступ першого рядка абзацу – 1,25 см. Між абзацами не повинно бути відступів. Поля: лівє – 3 см, правє – 1 см, верхнє і нижнє – по 2 см. Усі сторінки конспекту

номерують наскрізно, починаючи з титульної сторінки, на якій номери не ставлять. Обсяг 3-4 сторінки.

1. Підготуйте виступ, доповідь, реферат з актуальної теми дисципліни.
2. Напишіть тези, статтю, есе.
3. Візьміть участь у науково-практичній конференції з проблем вищої школи.
4. Розробіть схему структури системи вищої освіти України.
5. Створіть інформаційний проект розвитку вищої освіти в одній із провідних країн світу
6. Складіть порівняльну таблицю особливостей розвитку вищої освіти у Великобританії, Франції, Німеччині.
7. Проаналізуйте навчальний план, навчальну програму, навчальний підручник чи навчальний посібник зі свого фаху акцентуючи увагу на дидактичних можливостях формування інтегративної компетентності фахівця.
9. Порівняти структуру навчальної програми та робочої навчальної програми дисципліни (за предметними спеціалізаціями).
10. Скласти структурно-логічну схему на вибір за завданнями (у вигляді презентації в програмі Power Point за темою (завдання може бути виконано у мікрогрупах): сутність теорії модульного навчання; сутність теорії проблемного навчання.
16. Розробіть проект дидактичної гри з курсу «Педагогіка вищої школи» або з дисципліни за предметними спеціалізаціями.
17. Підготуйте сценарій виховного заходу (диспуту, зустрічі-діалогу, тренінгу, гри тощо) для студентів 1-2 курсів на актуальну виховну тему.
18. Запропонуйте проблемні питання для дискусії на тему «Академічна доброчесність» для студентів 4 курсу
19. Розробіть план виховної роботи куратора студентської групи першого курсу на місяць, ураховуючи подані вище принципи патріотичного виховання, розвиток студентське самоврядування.
20. Розробіть завдання для чотирьох станцій квесту присвяченого святкування 200-річчя К.Д. Ушинського та популяризації професії вчитель.
21. Напишіть есе «Викладач ЧНУ ім. П. Могили 21 століття» .

5.1.4. Контрольна робота

Контрольна робота повинна відображати окремі теоретико-практичні проблеми з відповідної дисципліни і виконуватися студентом після вибору ним варіанту. Виходячи зі специфічних особливостей навчальних дисциплін, контрольна робота виконується у формі контрольного завдання. Контрольна робота у формі завдання з відповідної навчальної дисципліни є логічно сформульованим і поставленим в проблемному плані конкретним науковим завданням, що виражається в пошуку можливих варіантів і шляхів його розв'язання.

Виконання контрольної роботи студентами заочної форми навчання є важливою складовою навчального процесу. Контрольну роботу студенти заочної форми навчання виконують згідно з навчальним планом.

Студент одержує завдання під час настановчої сесії. Якщо він пропустив сесію з поважних причин, то особисто звертається за завданнями на відповідні кафедри згідно до графіка навчального процесу. Контрольна робота виконується студентами самостійно. Вона повинна бути викладена логічно та технічно правильно оформлена. Робота пишеться чітким і розбірливим почерком, допускається також друкований її варіант. На кожній сторінці повинні бути залишені поля, а сторінки, крім того, мають бути пронумеровані.

Обсяг контрольної роботи не повинен перевищувати а у формі контрольного завдання - 10-12 сторінок. В кінці роботи вміщується список використаних літературних джерел.

Критерії оцінювання роботи:

- Абсолютна самостійність виконання завдання – 10 б.
- Логічність і послідовність викладення матеріалу – 10 б.
- Відповідність вимогам щодо оформлення – 5 б.
- Наявність власних висновків та рекомендацій – 5 б.

Всього: 30 б.

Варіант №1

1. Розкажіть про структуру вищих навчальних закладів у системі освіти України.
2. Поясніть сутність і взаємозв'язок понять освітні технології, педагогічні технології та навчальні технології.
3. Основні завдання педагогіки вищої школи.

Варіант №2

1. Охарактеризуйте освітньо-кваліфікаційні рівні, за якими ЗВО здійснюють підготовку фахівців.
2. Поясніть сутність поняття «педагогічне дослідження».
3. У чому сутність підготовки магістрантів до наукової діяльності?

Варіант №3

1. Обґрунтуйте предмет педагогіки вищої школи.
2. Охарактеризуйте особливості розвитку студентської молоді у навчально-виховному процесі вищої школи.
3. Структура особистості.

Варіант №4

1. Охарактеризуйте організаційно-педагогічні основи діяльності ЗВО за Законом України “Про вищу освіту”.
2. Обґрунтуйте особливості адаптації студентів до навчально-виховного процесу у вищій школі.
3. Методи навчання у ЗВО.

Варіант №5

1. Обґрунтуйте підходи до організації навчального процесу у вищій школі, його структуру.
2. Охарактеризуйте принципи навчання у вищій школі.
3. У чому сутність формування у студентів наукових понять та знань?

Варіант №6

1. У чому сутність організації самостійної роботи студентів. Аналіз різних варіантів її здійснення ?
2. Охарактеризуйте особливості, моделі, структуру змісту вищої освіти.
3. Обґрунтуйте соціально-економічні і педагогічні засади реформування вищої школи.

Варіант №7

1. Обґрунтуйте особливості побудови навчальних планів та програм.
2. Охарактеризуйте сучасні технології навчання у вищій школі.
3. Дидактична система, характеристика її компонентів.

Варіант №8

1. Охарактеризуйте педагогіку співробітництва та особистісно-орієнтовану педагогіку у вищій школі.
2. Обґрунтуйте сутність та особливості розвивального навчання студентів.
3. У чому сутність застосування активних методів навчання у вищій школі?

Варіант №9

1. Охарактеризуйте методи формування мисленнєвих дій студентів у єдності з іншими методами навчання.
2. Вимоги та рекомендації щодо проведення лекцій у вищій школі.
3. Обґрунтуйте особливості, методи та прийоми виховного впливу викладача вищої школи на діяльність студентів.

Варіант №10

1. Обґрунтуйте структуру і типи лекції, критерії оцінки її ефективності.
2. Розвиток творчого мислення студентів в процесі навчання.
3. Охарактеризуйте професійну діяльність викладача вузу і проблеми педагогічної майстерності.

Варіант №11

1. Обґрунтуйте особливості та умови ефективної організації самостійної роботи студентів.
2. Охарактеризуйте систему контролю в навчальному процесі вищої школи.
3. У чому сутність педагогічної етики викладача вищої школи?

Варіант №12

1. У чому сутність етапів педагогічного дослідження?
2. Охарактеризуйте особливості педагогічних конфліктів у вищому закладі освіти та шляхи їх розв'язання.
3. Обґрунтуйте умови роль та функції куратора академічної студентської групи.

Варіант №13

1. У чому сутність підготовки магістрантів до педагогічної діяльності?
2. Охарактеризуйте технологію проблемного навчання у ЗВО.
3. Обґрунтуйте становлення національної системи виховання в Україні.

5.1.4. Забезпечення освітнього процесу

Освітній процес при викладанні дисципліни «Педагогіка вищої школи» повністю забезпечується.

І. Технічні засоби навчання:

- ноутбук;

- проектор;
- інтерактивна дошка.

II. Програмне забезпечення: Power Point, Microsoft Excel, SPSS, платформа дистанційного навчання Moodle.

6. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у відповідності з навчальним планом у формі заліку. Залік з даної дисципліни має на меті перевірку знань студентів з теорії і виявлення навичок застосування отриманих знань під час вирішенні практичних завдань, а також навичок самостійної роботи з навчальною і науковою літературою. Залік проходить за білетами в усній формі.

Питання до заліку з дисципліни «Педагогіка вищої школи»

1. Розкрийте предмет, об'єкт та категорії педагогіки вищої школи.
2. Поясніть місце педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук.
3. Розкрийте зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками.
4. Розкрийте методологію науково-педагогічного дослідження.
5. Розкрийте особливості педагогічного процесу вищої школи.
6. Назвіть та охарактеризуйте основні структурні компоненти педагогічного процесу як системи, завдання, функції, закономірності та принципи.
7. Охарактеризуйте викладача як суб'єкта педагогічного процесу вищої школи. Специфіка його діяльності.
8. Предмет і основні категорії дидактики вищої школи.
9. Дидактичні закономірності і принципи навчання у ЗВО.
10. Охарактеризуйте викладання та учіння як діяльність суб'єктів педагогічного процесу вищої школи.
11. Розкрийте поняття змісту освіти у вищій школі: ступеневість вищої освіти, нормативні документи, що визначають зміст освіти.
12. Охарактеризуйте методи навчання у ЗВО: класифікація методів навчання, традиційні, активні та інтерактивні методи навчання.
13. Розкрийте дидактичні функції традиційних та інноваційних форм і засобів навчання.
14. Розкрийте сутність поняття «форми організації навчання». Проаналізуйте розвиток і становлення організаційних форм навчання у вищій школі.
15. Охарактеризуйте лекцію як метод та провідну форму організації навчального процесу у ЗВО.
16. Різновиди сучасних лекцій, їх характеристика і структура. Методика організації і проведення різних видів лекцій: традиційні та нетрадиційні.
17. Проаналізуйте різні види семінарських занять та їх можливості у реалізації завдань підготовки майбутнього фахівця.
18. Розкрийте алгоритм підготовки викладача та студента до семінарського заняття.
19. Поясніть технологію і методику організації та проведення просемінарів, спецсемінарів, факультативів.
20. Охарактеризуйте педагогічні умови ефективної організації самостійної роботи студентів.
21. Роль навчальної та виробничої практики у фаховій підготовці студентів.
22. Розкрийте сутність поняття, функції, компоненти та види контролю навчально-пізнавальної діяльності студентів. Розкрийте можливості різних форм контролю знань студентів.
23. Охарактеризуйте методи педагогічного оцінювання й моніторингу академічних досягнень студентів.

24. Розкрийте технологію рейтингової системи перевірки та оцінки знань, умінь і навичок студентів.
25. Розкрийте зміст провідних фахових компетентностей сучасного викладача вищої школи, методи моніторингу якості його професійної діяльності.
26. Охарактеризуйте особливості розвитку вищої освіти України як складової світового і європейського науково-освітнього простору.
27. Розкрийте особливості системи і структури вищої освіти в Україні, перспективи її приєднання до міжнародних та європейських стандартів і вимог.
28. Охарактеризуйте специфіку науково-методичного забезпечення навчального процесу у закладі вищої освіти з огляду на ліцензійні та акредитаційні вимоги.
29. Розкрийте критерії оцінювання і способи моніторингу якості вищої освіти, зокрема освітньо-професійних програм.
30. Охарактеризуйте сучасні педагогічні парадигми вищої освіти.
31. Сучасні технології навчання у вищій школі.
32. Педагогіка співробітництва та особистісно-орієнтована педагогіка у вищій школі.
33. Лекція – одна з провідних форм навчання у вищій школі.
34. Види лекцій (класична, інтерактивна), їх структура, вимоги до проведення лекційних занять у порівнянні поглядів відомих учених-педагогів.
35. Семінарське, практичне, лабораторне заняття.
36. Сутність та особливості розвивального навчання студентів.
37. Застосування активних методів навчання у вищій школі.
38. Структура лекції, її типи, критерії оцінки її ефективності.
39. Типи семінарських та практичних занять, критерії аналізу їхньої організації.
40. Особливості та умови ефективної організації самостійної роботи студентів.
41. Система контролю в навчальному процесі вищої школи.
42. Види і форми організації перевірки студентів.
43. Форми контролю якості знань, умінь, навичок студентів
44. Кредитно-модульна система оцінювання студентів у вищій школі.
45. Умови та шляхи формування студентської команди, спільноти.
46. Особливості, методи та прийоми виховного впливу викладача вищої школи на поведінку, діяльність студентів.
47. Застосування методів науково-педагогічного дослідження у вищій школі.
48. Форми організації навчання у вищому навчальному закладі.
49. Впровадження сучасних технологій навчання на заняттях у вищій школі.
50. Сучасні проблеми, шляхи і засоби виховання студентської молоді.
51. Психолого-педагогічні особливості студентів як суб'єктів навчання і виховання.
52. Характеристики сучасних педагогічних технологій.
53. Роль викладача вищої школи в нормальній якісній підготовці майбутніх фахівців певної спеціальності.
54. Функції викладача. Права та обов'язки викладача.
55. Особливості розвитку студентської молоді, врахування їх у навчально-виховному процесі вищої школи.
56. Особливості адаптації студентів до навчально-виховного процесу у вищій школі.
57. Організаційно-педагогічні основи діяльності вищого навчального закладу за Законом України "Про вищу освіту".
58. Підходи до відбору змісту навчального курсу у вищій школі.
59. Особливості побудови навчальних планів та програм.
60. Шляхи формування позитивного ставлення студентів до навчальної інформації.

Зразок «нульового» варіанту залікового білету
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Навчальна дисципліна – «Педагогіка вищої школи»

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ № 0

1. Розкрити предмет та завдання педагогіки вищої школи (10 балів).
2. Охарактеризуйте викладача як суб'єкта педагогічного процесу вищої школи, специфіку його діяльності (10 балів).
3. Сформулюйте основні принципи управління вищою освітою (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи, управління і педагогіки. Протокол №__ від «__» серпня 20__ року

Завідувач кафедри, професор

Упорядник, доцент кафедри

Савінова Н.В..

Кузнецова О.А.

7. Система оцінювання роботи студентів

Контроль рівня засвоєння навчального матеріалу здійснюється шляхом перевірки знань студентів на іспиті згідно розкладу сесії.

У відповідності до положення про систему рейтингової оцінки знань студентів при вивченні дисципліни «Педагогіка вищої школи» застосовується наступна система оцінювання роботи студентів.

7.1.1. Денна форма навчання

№	Вид контролю	Максимальна кількість балів	Термін виконання
1.	Поточні опитування на семінарських заняттях (передбачено 2 відповідей)	5x7=35	Протягом семестру
2.	Аналітична робота	15	Протягом семестру
3.	Самостійна робота	10	Протягом семестру

№	Вид контролю	Максимальна кількість балів	Термін виконання
1.	Контрольна робота	10	Протягом семестру
2.	Залік (макс. бал)	30	Екз. сесія
3.	Разом (макс. бал)	100	Протягом 13-14 сем.

7.1.2. Заочна форма навчання

№	Вид контролю	Максимальна кількість балів	Термін виконання
1.	Поточні опитування на семінарських заняттях (передбачено 2 відповідей)	4x5=20	Протягом семестру
2.	Аналітична робота	10	Протягом семестру
3.	Самостійна робота	10	Протягом семестру

№	Вид контролю	Максимальна кількість балів	Термін виконання
1.	Контрольна робота	30	Протягом семестру
2.	Залік (макс. бал)	30	Екз. сесія
3.	Разом (макс. бал)	100	Протягом сем. 13-14

7. Критерії оцінювання результатів навчання (для денної і заочної форм навчання)

7.1 Опитування на семінарських заняттях

Максимальна оцінка за відповідь на семінарському занятті – 5 балів.

Критеріями для оцінювання виступають:

Оцінка 5 балів ставиться у випадку:

- студент вільно володіє, визначеними програмою, знаннями і уміннями;
- правильно і в достатній кількості добирає необхідні для відповіді факти;
- висловлює власне ставлення до навчального матеріалу;
- відповідь чітка і завершена; мова виразна.

Оцінка 4 балів ставиться у відповідності з попередніми вимогами, але:

- студент має незначні ускладнення при використанні визначених програмою знань і умінь;
- при доборі фактів припускається незначних помилок;
- власне ставлення студентом висловлюється, але в аргументації зустрічаються окремі неточності; мова зрозуміла.

Оцінка 3 бали ставиться в тому випадку, коли:

- студент користується лише окремими знаннями й уміннями;
- порушує логіку викладу;
- відповідь недостатньо самостійна;
- аргументація слабка, мова спрощена;
- є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу та висновках.

Оцінка 0-1 бали ставиться в разі незнання більшої частини матеріалу, відсутності будь-якої логіки викладу, а саме:

- студент не володіє необхідними для здійснення завдання уміннями;
- головного фактичного матеріалу не знає.
-

7.2. Підготовка аналітичної роботи

Перелік тем подано у пункті 5.1.2. Робота повинна бути завантажена у систему Moodle до її презентації. Роботи подаються на перевірку в письмовому вигляді та передбачають публічний захист. Тривалість захисту робіт до 10 хв., де 5 хв. відводиться на презентацію та 5хв. на можливі запитання після неї.

Письмові роботи виконують на комп'ютері, оформлюють в текстовому редакторі «WORD» (шрифт 14, «Times New Roman», інтервал 1,5). Поля: верхнє – 2,0 мм, нижнє – 2,0 мм, лівє – 2,5 мм, правє – 1,5 мм. Роботу роздруковують на принтері з одного боку аркуша паперу формату А4 (210X297 мм). Обсяг роботи складає: 10-15 сторінок.

Критеріями оцінювання доповіді виступають:

- усна презентація доповіді на семінарському занятті.
- критерії аналогічні критеріям опитування на групових заняттях (50%);
- повнота відповідей на питання поставленні після презентації доповіді (50% оцінки).

7.3. Підготовка самостійної роботи

Перелік завдань для самостійних робіт подано у пункті 5. Самостійна робота повинна бути завантажена у систему Moodle. Критеріями оцінювання виступають:

- 1) повнота розкриття завдання (50%, 4 балів);
- 2) опора на першоджерела відповідно до теми роботи (30%, 3 балів);
- 3) дотримання вимог до структури роботи та технічного оформлення (20%, 3 бали).

8. Рекомендовані джерела інформації

8.1 Основні

Основна

1. Constantin Cucos - Pedagogie Serie coordonată de Adrian Neculau Editura POLIROM, B-dul Copou nr. 3 P.O. BOX 266, 6600, Iasi, ROMÂNIA
2. B.S. Haug, S.M. Mork Taking 21st century skills from vision to classroom: what teachers highlight as supportive professional development in the light of new demands from educational reforms Teach. Teach. Educ., 100 (2021), Article 103286, [10.1016/j.tate.2021.103286](https://doi.org/10.1016/j.tate.2021.103286)
3. M.A.E. Pilotti, O.J. El-Moussa, H.M. Abdelsalam Measuring the impact of the pandemic on female and male students' learning in a society in transition: a must for sustainable education Sustainability, 14 (2022), p. 3148, [10.3390/su14063148](https://doi.org/10.3390/su14063148)
4. Khalid Berrada, Daniel Burgos Pedagogy, Didactics and Educational Technologies Springer Singapore, 2022, p. 188
5. Барановська Л.В. Педагогіка та психологія вищої: школи:навч.посб. К.: НАУ, 2015. 240с.
7. Коберник О. М.. Креативні технології навчання / О.М. Коберник - Умань : ФОП Візаві, 2016 - 217 с.
8. Освітні технології: Навчально-методичний посібник. / ред. О. М. Пехота. – К.: «АСК», 2001.
9. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: курс лекцій / М. Д. Прищак, О. Б. Залюбівська. – Вінниця : ВНТУ, 2019. – 150 с
10. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посібник. К.: "Академвидав", 2006. 352 с.
11. Щоденник з науково-педагогічної (асистентської) практики /Упор. О.С.Цокур. Одеса, 2018. 30 с.

Додаткова

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України: Історія. Теорія: Підручник для студентів, аспірантів та молодих викладачів вищих навчальних закладів. К.:Либідь, 1998. 554 с.
2. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.

3. Компетентнісний підхід у вищій освіті: світовий досвід / Укл. Антонюк Л.Л., Василькова Н.В. та ін. К.:КНЕУ імені Вадима Гетьмана, 2016. 61 с.
4. Університетська педагогічна освіта: історія, теорія і перспективи розвитку в умовах глобалізації: Кол. монографія / під. ред. проф. Цокур О.С. Одеса: ФОП Бондаренко О.М., 2018. 150 с.
5. Чинники актуалізації проблеми освіти дорослих в Україні та світі в умовах розвитку інформаційного суспільства: матеріали наук. конф. / під. ред. проф. Цокур О.С. Одеса: ФОП Бондаренко, 2019. С. 49-53.

